Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 13. februára 2025 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2002/22/ES (smernica o univerzálnej službe) – Elektronické komunikačné siete a služby – Univerzálna služba a práva užívateľov – Ochrana spotrebiteľa – Zmluvy uzatvorené medzi spotrebiteľom a podnikom poskytujúcim elektronické komunikačné služby – Uľahčenie zmeny poskytovateľa – Článok 30 ods. 5 – Úvodná viazanosť – Pojem“

Vo veci C-612/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajinský súd Düsseldorf, Nemecko) z 21. septembra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 6. októbra 2023, ktorý súvisí s konaním:

**Verbraucherzentrale Berlin eV**

proti

**Vodafone GmbH,**

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia D. Gratsias (spravodajca), E. Regan, J. Passer a B. Smulders,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Verbraucherzentrale Berlin eV, v zastúpení: S. Fitzner, Rechtsanwältin,

– Vodafone GmbH, v zastúpení: C. Rohnke, Rechtsanwalt,

– Európska komisia, v zastúpení: O. Gariazzo, L. Malferrari a G. Meessen, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

## Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 30 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby) (Ú. v. ES L 108, 2002, s. 51; Mim. vyd. 13/29, s. 367), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11) (ďalej len „smernica o univerzálnej službe“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Verbraucherzentrale Berlin eV, združením na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „združenie na ochranu spotrebiteľa“), a spoločnosťou Vodafone GmbH, poskytovateľom telekomunikačných služieb vrátane oblasti mobilných telefónov, vo veci obchodnej praktiky, ktorú tento poskytovateľ uskutočňoval voči spotrebiteľom.

### Právny rámec

#### *Právo Únie*

*Smernica o univerzálnej službe*

3 Odôvodnenia 2, 30 a 49 smernice o univerzálnej službe zneli:

„(2) Podľa článku 153 [ES] [Európske] spoločenstvo má prispieť k ochrane zákazníkov;

…

(30) zmluvy sú významným nástrojom užívateľov a zákazníkov slúžiacim na zabezpečenie minimálnej úrovne transparentnosti informácií a právnej istoty. … Okrem ustanovení tejto smernice platia pre spotrebiteľské transakcie týkajúce sa elektronických sietí a služieb požiadavky existujúcich právnych predpisov spoločenstva o ochrane spotrebiteľa týkajúcich sa zmlúv… Predovšetkým spotrebitelia by mali požívať minimálnu úroveň právnej istoty z hľadiska ich zmluvných vzťahov s ich priamymi poskytovateľmi telefónnych služieb tak, aby boli v zmluve špecifikované zmluvné podmienky, kvalita služieb, podmienky ukončenia zmluvy a služby, kompenzačné opatrenia a riešenie sporu. …

…

(49) táto smernica by mala zabezpečiť prvky ochrany spotrebiteľa, vrátane jasných zmluvných podmienok a riešenia sporov a tarifnú transparentnosť pre spotrebiteľov. …“

4 Článok 20 tejto smernice, nazvaný „Zmluvy“, v odseku 1 stanovoval:

„Členské štáty zabezpečia, aby spotrebitelia a ďalší koncoví užívatelia, ktorí si objednajú služby poskytujúce pripojenie k verejnej komunikačnej sieti a/alebo verejne dostupné elektronické komunikačné služby a ktorí si tak želajú, mali právo uzatvoriť zmluvu s jedným podnikom alebo viacerými podnikmi poskytujúcimi takéto pripojenie a/alebo služby. …“

5 Článok 30 uvedenej smernice, nazvaný „Uľahčenie zmeny poskytovateľa“, v odseku 5 stanovoval:

„Členské štáty zabezpečia, aby sa v zmluvách uzavretých medzi spotrebiteľmi a podnikmi poskytujúcimi elektronické komunikačné služby neustanovovala povinnosť úvodnej viazanosti, ktorá presahuje 24 mesiacov. Takisto zabezpečia, aby podniky poskytli užívateľom možnosť uzavrieť zmluvu na maximálny čas 12 mesiacov.“

*Smernica 2009/136*

6 Podľa odôvodnenia 47 smernice 2009/136:

„S cieľom využiť v plnej miere výhody súťažného prostredia by spotrebitelia mali mať možnosť informovanej voľby a zmeniť si poskytovateľov služieb, ak je to v ich záujme. Je veľmi dôležité zabezpečiť, aby tak mohli robiť bez toho, aby im v tom bránili právne, technické alebo praktické prekážky vrátane zmluvných podmienok, postupov, poplatkov atď. To však nebráni uloženiu primeraných minimálnych zmluvných lehôt v zmluvách so spotrebiteľmi. Prenositeľnosť čísel je kľúčový faktor, ktorý uľahčuje voľbu spotrebiteľom a účinnú súťaž na konkurenčných trhoch elektronických komunikácií, a mala by sa vykonať s minimálnym oneskorením, aby číslo bolo funkčne aktivované do jedného pracovného dňa a užívateľ nebol bez služby dlhšie ako jeden pracovný deň. Príslušné vnútroštátne orgány môžu na prenášanie čísel predpísať celkový postup, v ktorom zohľadnia vnútroštátne ustanovenia o zmluvných záväzkoch a technologický vývoj. Skúsenosti z niektorých členských štátov ukazujú, že existuje riziko zmeny na iného poskytovateľa bez súhlasu spotrebiteľa. Aj keď by sa týmito prípadmi mali predovšetkým zaoberať orgány činné v trestnom konaní, členské štáty by mali mať možnosť prijať také minimálne zodpovedajúce opatrenia týkajúce sa postupu prenosu čísla, ktoré sú potrebné na minimalizáciu takéhoto rizika a na zaručenie ochrany spotrebiteľa počas procesu zmeny poskytovateľa vrátane primeraných sankcií bez toho, aby sa tento postup stal pre spotrebiteľov menej príťažlivý.“

*Smernica (EÚ) 2018/1972*

7 Smernica o univerzálnej službe bola zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 2018, s. 36). Podľa tabuľky zhody nachádzajúcej sa v prílohe XIII tejto smernice článok 30 ods. 5 smernice o univerzálnej službe zodpovedá článku 105 ods. 1 smernice 2018/1972. Tento článok 105, nazvaný „Dĺžka trvania zmluvy a jej ukončenie“, znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby podmienky a postupy ukončenia zmluvy neodradzovali od zmeny poskytovateľa služby a aby sa v zmluvách uzavretých medzi spotrebiteľmi a poskytovateľmi iných verejne dostupných elektronických komunikačných služieb, ako sú interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, a iné ako prenosové služby používané na poskytovanie služieb komunikácie M2M, nestanovovalo záväzné obdobie, ktoré presahuje 24 mesiacov. Členské štáty môžu prijať alebo zachovať ustanovenia, ktorými sa stanovia kratšie maximálne zmluvné záväzné obdobia.

…

3. Ak sa v zmluvách alebo vo vnútroštátnom práve stanovuje automatické predĺženie fixného obdobia trvania zmluvy o iných elektronických komunikačných službách, ako sú interpersonálne komunikačné služby nezávislé od číslovania, a iných ako prenosových službách používaných na poskytovanie služieb komunikácie M2M, členské štáty zabezpečia, aby po takomto predĺžení boli koncoví používatelia oprávnení ukončiť zmluvu, a to kedykoľvek s výpovednou lehotou najviac jeden mesiac stanovenej členskými štátmi a bez akýchkoľvek ďalších nákladov okrem poplatkov za prijímanie služby počas výpovednej lehoty. Pred tým, ako sa zmluva automaticky predĺži, poskytovatelia informujú koncových používateľov výrazným spôsobom, včas a na trvalom nosiči o skončení zmluvného záväzku a o prostriedkoch na ukončenie zmluvy. Okrem toho poskytovatelia zároveň poskytnú koncovým používateľom poradenstvo o najlepších tarifách v súvislosti s ich službami. Poskytovatelia poskytnú informácie o najlepších tarifách koncovým používateľom aspoň raz ročne.

…“

8 V súlade s článkami 124 a 125 tejto smernice lehota na jej prebratie do právnych poriadkov členských štátov uplynula 21. decembra 2020 a smernica o univerzálnej službe bola zrušená s účinnosťou od toho istého dátumu.

### *Nemecké právo*

9 Podľa § 43b Telekommunikationsgesetz (zákon o telekomunikačných službách) z 22. júna 2004 (BGBI. 2004 I, s. 1190) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon o telekomunikačných službách“):

„Úvodné obdobie viazanosti zmluvou uzatvorenou medzi spotrebiteľom a poskytovateľom verejne dostupných telekomunikačných služieb nesmie presiahnuť 24 mesiacov. …“

10 Ustanovenie § 307 Bürgerliches Gesetzbuch (Občiansky zákonník, ďalej len „Občiansky zákonník“) stanovuje:

„1. Ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach sú neplatné, ak zmluvného partnera užívateľa v rozpore so zásadou dobrej viery neprimerane znevýhodňujú. Neprimerané znevýhodnenie môže vyplývať aj z toho, že dotknuté ustanovenie nie je jasné a zrozumiteľné.

2. V prípade pochybností je za neprimerané zvýhodnenie potrebné považovať to, ak určité ustanovenie

(1) nie je zlučiteľné so základnými myšlienkami právnej úpravy, od ktorej sa odchyľuje, alebo

(2) obmedzuje podstatné práva alebo povinnosti vyplývajúce z povahy zmluvy takým spôsobom, že je ohrozené dosiahnutie cieľa zmluvy.

3. Odseky 1 a 2, ako aj § 308 a 309 sa uplatňujú len na ustanovenia vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sa odkláňajú od právnych ustanovení alebo ich dopĺňajú. Iné ustanovenia môžu byť neplatné podľa prvej a druhej vety odseku 1.“

11 Ustanovenie § 309 Občianskeho zákonníka stanovuje:

„Aj v rozsahu, v akom je možné sa odchýliť od zákonných ustanovení, [nasledujúce] ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach sú neúčinné[:]

…

(9) v prípade zmluvného vzťahu, ktorého predmetom je pravidelné dodanie tovaru alebo pravidelné poskytovanie služieb alebo prác užívateľom,
a) doba trvania zmluvy, ktorá zaväzuje druhú zmluvnú stranu počas viac ako dvoch rokov;
b) tacitné predĺženie zmluvného vzťahu zaväzujúceho druhú zmluvnú stranu s výnimkou prípadu, ak sa zmluvný vzťah predĺži na dobu neurčitú a druhá zmluvná strana bude mať právo kedykoľvek vypovedať predĺženú zmluvu s výpovednou lehotou maximálne jedného mesiaca;

…“

**Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka**

12 Združenie na ochranu spotrebiteľa podalo proti spoločnosti Vodafone žalobu na zdržanie sa konania na Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf, Nemecko), založenú na údajnom porušení vnútroštátnej právnej úpravy spoločnosťou Vodafone v oblasti ochrany spotrebiteľa na úkor existujúcich zákazníkov, a to zákazníkov č. 1 a č. 2 uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

13 Uvedení zákazníci jednotlivo uzatvorili so spoločnosťou Vodafone prvú zmluvu na dobu určitú. V priebehu roka 2018, pred uplynutím platnosti ich zmlúv, každý z týchto dvoch zákazníkov požiadal o zmenu predplatného, aby tak za vyššiu mesačnú tarifu získal prístup k nákupu nového mobilného telefónu za zníženú cenu.

14 Na tento účel zákazník č. 1 podpísal dodatok k svojej prvej zmluve, v ktorom sa uvádzalo, že ide o „novú zmluvu“ uzatvorenú „pred ukončením doby viazanosti“ a že nová doba viazanosti v trvaní 24 mesiacov začne plynúť od prvého dňa nasledujúceho po uplynutí doby viazanosti prvej zmluvy. Tento zákazník hneď dostal dohodnutý mobilný telefón a Vodafone okamžite začala uplatňovať novú tarifu stanovenú týmto dodatkom.

15 Zákazník č. 2 podpísal dokument nazvaný „Predĺženie platnosti zmluvy“, v ktorom bola stanovená doba viazanosti na 26 mesiacov. Vodafone v tejto súvislosti tomuto zákazníkovi oznámila, že zostávajúca doba platnosti prvej zmluvy, ktorú podpísal a ktorá ešte neuplynula, má byť pripočítaná k minimálnemu zmluvnému obdobiu 24 mesiacov.

16 Na podporu svojej žaloby o zdržanie sa konania združenie na ochranu spotrebiteľa uviedlo, že v dôsledku obchodnej praktiky opísanej v bodoch 14 a 15 tohto rozsudku boli zákazníci viazaní počas obdobia dlhšieho ako 24 mesiacov, čo je v rozpore s § 43b prvou vetou zákona o telekomunikačných službách a v každom prípade s § 309 bodom 9 písm. a) Občianskeho zákonníka. Vodafone sa bránila, že táto obchodná praktika sa týka výlučne predĺžení platnosti zmlúv na základe spoločnej dohody, na ktoré sa tieto ustanovenia nevzťahujú.

17 Landgericht Düsseldorf (Krajinský súd Düsseldorf) tejto žalobe čiastočne vyhovel, pričom rozhodol, že hoci napadnutá obchodná praktika nie je v rozpore s vyššie uvedenými ustanoveniami, keďže tieto ustanovenia sa týkali výlučne doby platnosti prvých zmlúv a nie doby platnosti následných zmlúv, akými sú zmluvy vyplývajúce z podpísaného dodatku a dokumentu, ktoré sú uvedené v bodoch 14 a 15 tohto rozsudku, zmluvy uzavreté so zákazníkmi č. 1 a č. 2 obsahujú všeobecné podmienky porušujúce § 307 Občianskeho zákonníka.

18 Každý z účastníkov konania vo veci samej podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajinský súd Düsseldorf, Nemecko), ktorý je vnútroštátnym súdom podávajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania. Tento súd vyhovel odvolaniu združenia na ochranu spotrebiteľa a zamietol odvolanie spoločnosti Vodafone s odôvodnením, že obchodná praktika, ktorej sa týka žaloba o zdržanie sa konania, je skutočne v rozpore s uvedenými vnútroštátnymi ustanoveniami vykladanými so zreteľom na právo Únie.

19 Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) zrušil tento rozsudok a vrátil vec vnútroštátnemu súdu, keďže sa domnieval, že niektoré skutkové okolnosti sporu neboli dostatočne presne zistené.

20 Vnútroštátny súd, ktorému bol opätovne predložený tento spor, sa domnieva, že dodatok podpísaný zákazníkom č. 1 a dokument podpísaný zákazníkom č. 2 mali nadobudnúť platnosť a mali byť vykonávané odo dňa ich podpisu.

21 Tento súd sa však pýta na výklad pojmu „úvodná viazanosť“ uvedeného v § 43b prvej vete zákona o telekomunikačných službách, ktorého rozsah je v Nemecku sporný.

22 Podľa jedného z názorov sa tento pojem týka len prvých zmlúv uzavretých medzi zákazníkom a poskytovateľom komunikačných služieb. Časové obmedzenie stanovené v článku 30 ods. 5 smernice o univerzálnej službe sa teda nevzťahuje na predĺženia platnosti takýchto zmlúv, či už uskutočnené konkludentne alebo vyplývajúce z novej dohody uzavretej medzi tými istými stranami, a to bez ohľadu na to, či tieto predĺženia vedú k zmenám zmluvných podmienok.

23 Podľa iného názoru, ktorý zastáva vnútroštátny súd, pod pojmom „úvodná viazanosť“ treba rozumieť akúkoľvek dobu viazanosti, pričom spotrebiteľ musí mať v každom prípade možnosť ukončiť zmluvu po uplynutí zmluvnej doby nie dlhšej ako 24 mesiacov uvedenej v smernici o univerzálnej službe. V tejto súvislosti by bol po prvé takýto výklad podľa vnútroštátneho súdu v súlade s cieľom uvedeným v odôvodnení 47 smernice 2009/136, ktorým je poskytnúť spotrebiteľovi možnosť ukončiť zmluvu po uplynutí primeranej minimálnej zmluvnej doby „s cieľom využiť v plnej miere výhody súťažného prostredia“. Po druhé podľa vnútroštátneho súdu výklad pojmu „úvodná viazanosť“, ako je uvedený v bode 22 tohto rozsudku, znamená, že neexistujú jasné požiadavky, pokiaľ ide o dĺžku trvania nasledujúcich zmlúv uzavretých medzi zmluvnými stranami prvých zmlúv. Po tretie vnútroštátny súd uvádza, že tento posledný uvedený výklad zavádza rozlišovanie medzi jednoduchým predĺžením platnosti zmluvy a uzavretím novej zmluvy, ktoré vedie k ukončeniu predchádzajúcej zmluvy, čo robí uplatnenie smernice o univerzálnej službe závislým od vnútroštátnych konceptov.

24 Podľa vnútroštátneho súdu neuvedenie slova „úvodná“, použitého v článku 30 ods. 5 smernice o univerzálnej službe, v článku 105 ods. 1 smernice 2018/1972 možno vysvetliť skutočnosťou, že otázka automatického predlžovania platnosti zmlúv na dobu určitú sa teraz riadi článkom 105 ods. 3 tejto smernice.

25 Za týchto podmienok Oberlandesgericht Düsseldorf (Vyšší krajinský súd Düsseldorf, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa pod ‚úvodnou viazanosťou‘ [v zmysle článku 30 ods. 5 smernice o univerzálnej službe] chápať len obdobie trvania počiatočnej zmluvy alebo aj zmluvy o predĺžení, ktorá vychádza z aktuálneho vyjadrenia vôle, bola uzatvorená a vykonávaná dlhší čas pred uplynutím počiatočnej zmluvy, ak vo vzťahu k počiatočnej zmluve obsahuje pozmenené [povinnosti] obchodníka a zákazníka?“

## O prejudiciálnej otázke

26 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 30 ods. 5 smernice o univerzálnej službe vykladať v tom zmysle, že pojem „úvodná viazanosť“ uvedený v tomto ustanovení sa vzťahuje tak na dobu platnosti prvej zmluvy uzatvorenej medzi spotrebiteľom a poskytovateľom elektronických komunikačných služieb, ako aj na dobu platnosti následnej zmluvy uzavretej medzi tými istými zmluvnými stranami, čím táto následná zmluva nemôže stanoviť dobu viazanosti presahujúcu 24 mesiacov, a to ani vtedy, ak bola podpísaná a vykonávaná pred uplynutím platnosti prvej zmluvy.

27 Na úvod je potrebné zdôrazniť, že vnútroštátny súd sa domnieva, že smernica o univerzálnej službe, ktorá bola zrušená a nahradená smernicou 2018/1972, je *ratione temporis* uplatniteľná na spor vo veci samej. V tejto súvislosti najmä uvádza, že v súlade s vnútroštátnym právom uplatniteľným na tento spor možno žalobe, akou je žaloba podaná žalobcom vo veci samej, vyhovieť len vtedy, ak napadnutá obchodná praktika bola v čase, keď nastali skutkové okolnosti, ktoré sú základom takejto žaloby, protiprávna. V prejednávanej veci však tieto skutočnosti nastali pred nadobudnutím účinnosti smernice 2018/1972, takže obchodnú praktiku, o ktorú ide vo veci samej, treba posúdiť so zreteľom na smernicu o univerzálnej službe.

28 V tejto súvislosti stačí pripomenúť, že prináleží výlučne vnútroštátnym súdom, aby vymedzili skutkový a právny rámec, do ktorého sú zasadené otázky, ktoré tieto súdy kladú [uznesenie z 25. marca 2022, IP a i. (Zistenie vecnej správnosti skutkových okolností vo veci samej), C-609/21, EU:C:2022:232, bod 21, ako aj citovaná judikatúra]. Pokiaľ ide o výklad ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku, Súdny dvor je v zásade povinný vychádzať z posúdenia vyplývajúceho z návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Podľa ustálenej judikatúry totiž Súdny dvor nemá právomoc vykladať vnútroštátne právo členského štátu (rozsudok z 5. decembra 2023, Deutsche Wohnen, C-807/21, EU:C:2023:950, bod 36 a citovaná judikatúra).

29 Článok 30 ods. 5 smernice univerzálnej služby je potrebné vykladať s ohľadom na tieto úvahy.

30 V tejto súvislosti, pokiaľ ide v prvom rade o znenie tohto ustanovenia, treba konštatovať, že z jeho znenia v španielskom, nemeckom, gréckom, anglickom a francúzskom jazyku možno vyvodiť, že prídavné meno „úvodná“ formulované v ženskom rode nemá za cieľ kvalifikovať „zmluvy“ alebo „povinnosť“, ale „viazanosť“, čo znamená, že normotvorca Únie nemal v úmysle rozlišovať medzi prvými a nasledujúcimi zmluvami uzavretými medzi tými istými zmluvnými stranami. Iné jazykové verzie tohto ustanovenia, akými je talianska a portugalská jazyková verzia, však možno chápať tak, že ich cieľom je stanoviť požiadavku doby viazanosti nepresahujúcej 24 mesiacov len v súvislosti s „úvodnou viazanosťou“, teda v zásade prvou zmluvou uzavretou medzi dotknutými zmluvnými stranami.

31 Z ustálenej judikatúry pritom vyplýva, že ustanovenia práva Únie sa majú vykladať a uplatňovať jednotným spôsobom so zreteľom na verzie vyhotovené vo všetkých jazykoch Únie a v prípade rozdielu medzi týmito verziami sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej systematiky a účelu právnej úpravy, ktorej je súčasťou (rozsudok zo 17. januára 2023, Španielsko/Komisia, C-632/20 P, EU:C:2023:28, bod 42 a citovaná judikatúra).

32 V tejto súvislosti treba v druhom rade uviesť, že výklad článku 30 ods. 5 smernice o univerzálnej službe, podľa ktorého nemožno rozlišovať medzi prvou zmluvou a zmluvou následne uzatvorenou medzi tými istými stranami, je v súlade s cieľom tejto smernice.

33 Ako totiž vyplýva zo samotného názvu článku 30 smernice o univerzálnej službe a z odôvodnenia 47 smernice 2019/136, hlavným cieľom tohto článku 30 je uľahčiť spotrebiteľom informovanú zmenu poskytovateľa, ak je to v ich záujme, aby sa týmto spotrebiteľom umožnilo využiť v plnej miere výhody súťažného prostredia. Výklad uvedeného článku 30 v tom zmysle, že výraz „úvodná viazanosť“ sa vzťahuje len na prvé zmluvy uzatvorené medzi dotknutými zmluvnými stranami, a nie na nasledujúce zmluvy uzatvorené medzi tými istými zmluvnými stranami, by mal pre uvedených spotrebiteľov za následok potenciálne sťaženie zmeny poskytovateľa počas dlhého obdobia, a tým ich prípadne zbavil možnosti využiť v plnej miere výhody súťažného prostredia v dotknutej oblasti.

34 Konkrétne na jednej strane, hoci sa možno istotne domnievať, že spotrebiteľ tým, že sa rozhodol opätovne sa zaviazať voči tomu istému poskytovateľovi, prejavil dôveru voči nemu, nemalo by to mať vzhľadom na tento cieľ za následok bránenie tomuto spotrebiteľovi zmeniť poskytovateľa, ak by mu bola predložená zaujímavejšia ponuka.

35 Na druhej strane z odôvodnení 2 a 30 smernice o univerzálnej službe v zásade vyplýva, že ochrana spotrebiteľa predstavuje jeden z cieľov sledovaných touto smernicou. Hoci spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne opätovne uzatvoriť zmluvu s tým istým poskytovateľom po skončení prvého zmluvného obdobia, má určitú skúsenosť s obchodnými praktikami svojho zmluvného partnera, nič to nemení na tom, že táto skúsenosť sa môže ukázať ako irelevantná, ak nový prevzatý záväzok zahŕňa plnenia inej povahy ako tie, ktorých sa týka prvá zmluva. Úroveň ochrany, ktorá musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, teda nemôže byť nižšia, ak spotrebiteľ vyjadrí súhlas so zmenami zmluvy, ktorá ho viaže voči poskytovateľovi, ako v prípade, keby sa touto zmluvou po prvýkrát zaviazal voči novému dodávateľovi.

36 To platí *a fortiori* v situácii, aká je vo veci samej, keď následná zmluva uzatvorená medzi dotknutými stranami obsahuje zmeny týkajúce sa podstatných podmienok v porovnaní s prvou zmluvou uzavretou medzi týmito zmluvnými stranami, akými sú zmeny týkajúce sa spoplatnenia, obsahu alebo povahy dotknutých služieb.

37 Je pravda, ako vyplýva z odôvodnenia 47 smernice 2009/136, že odstránenie akýchkoľvek právnych, technických alebo praktických prekážok, ktoré by spotrebiteľom mohli sťažiť zmenu poskytovateľa, nejde tak ďaleko, aby vylučovalo uloženie primeraných minimálnych zmluvných období v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi. Výklad článku 30 ods. 5 smernice 2002/22 umožňujúci poskytovateľovi stanoviť pre nový zmluvný vzťah s niektorým z jeho predplatiteľov dlhšiu dobu, než je maximálna doba viazanosti stanovená týmto ustanovením, však nemožno považovať za výklad, ktorý je v súlade s cieľmi sledovanými normotvorcom Únie, ktorý týmto ustanovením stanovil časové obmedzenie, ktoré nesmie byť prekročené.

38 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné na položenú otázku odpovedať tak, že článok 30 ods. 5 smernice o univerzálnej službe sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „úvodná viazanosť“ uvedený v tomto ustanovení sa vzťahuje tak na dobu platnosti prvej zmluvy uzatvorenej medzi spotrebiteľom a poskytovateľom elektronických komunikačných služieb, ako aj na dobu platnosti následnej zmluvy uzatvorenej medzi tými istými zmluvnými stranami, čím táto následná zmluva nemôže stanovovať dobu viazanosti presahujúcu 24 mesiacov, a to ani vtedy, ak bola podpísaná a vykonávaná pred uplynutím platnosti prvej zmluvy.

## O trovách

39 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

**Článok 30 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009,**

**sa má vykladať v tom zmysle, že:**

**pojem „úvodná viazanosť“ uvedený v tomto ustanovení sa vzťahuje tak na dobu platnosti prvej zmluvy uzatvorenej medzi spotrebiteľom a poskytovateľom elektronických komunikačných služieb, ako aj na dobu platnosti následnej zmluvy uzatvorenej medzi tými istými zmluvnými stranami, čím táto následná zmluva nemôže stanovovať dobu viazanosti presahujúcu 24 mesiacov, a to ani vtedy, ak bola podpísaná a vykonávaná pred uplynutím platnosti prvej zmluvy.**

Podpisy